

VIRUSLI INFEKSIYALARNI QIYOSIY TASHXISLASH USULLARI

PhD Xudoyarova G.N.

Raxmatova Dilxiroj, Choriyev Azimjon, Murodillayeva Pokiza

(Davolash fakulteti talabalari)

SAMARQAND ZARMED UNIVERSITETI

Mavzuning dolzarbligi: Har yili millionlab odamlarga virusli infeksiyalar ta'sir ko'rsatadigan muhim omillar muammo hisoblanadi. Ushbu mikroskopik bosqinchilar keng tarqalgan shamollashdan tortib og'ir nafas olish kasalliklari va hatto pandemiyaga qadar keng ko'lamlı kasalliklarni keltirib chiqarishi mumkin. Virusli infeksiyalar butun dunyo bo'ylab olimlar va tibbiyot mutaxassisleri tomonidan keng qamrovli o'rganilgan. Virusologiya sohasidagi tadqiqotlar bizga viruslarning tabiatini, ularning yuqish yo'llarini va kasalliklarni keltirib chiqarish mexanizmlarini yaxshiroq tushunishga imkon beruvchi muhim yutuqlarga erishdi.

Ushbu davom etayotgan tadqiqot samarali profilaktika strategiyalari, diagnostika vositalari va terapevtik tadbirlarni ishlab chiqishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ushbu maqolada biz virusli infeksiyalarning nozik tomonlarini ko'rib chiqamiz, ushbu mavzu bo'yicha olib borilgan tadqiqotlar darajasini va uning aholi salomatligiga ta'sirini o'rganamiz.

Kalit so'zlar: Virusli infeksiyalar, virusologiya, yuqish, oldini olish, diagnostika, davolash, aholi salomatligi.

Maqsad: Talabalarda virusli infeksiyalarning kechishi haqida keng qamrovli ma'lumot berish, so'nggi tadqiqot natijalari va ularning sog'lig'iga ta'sirini o'rganish.

Tadqiqot materiallari va usullari: Tadqiqotchilar turli virusli infeksiyalar, jumladan gripp, OIV/OITS, gepatit, Ebola va COVID-19 bo'yicha keng qamrovli tadqiqotlar o'tkazdilar. Ushbu tadqiqotlar laboratoriya tajribalari, klinik sinovlar, epidemiologik tadqiqotlar va hisoblash modellarini o'z ichiga oladi. Shu bilan birga

[Infeksiyalar](#) – zararli mikroorganizmlar tanaga kirganda paydo bo'ladigan holat. Ushbu mikroorganizmlar tanaga turli yo'llar bilan kirishi mumkin. Infeksiyaning eng keng tarqalgan yuqish yo'llari:

1. **Nafas olish yo'llari:** nafas olish yo'llari infeksiyalari – bu nafas olish yo'llari bilan aloqa qiladigan zararli mikroorganizmlar keltirib chiqaradigan infeksiyalar. Ushbu infeksiyalar yo'talish, hapşırma yoki nafas olish orqali yuqishi mumkin.
2. **Alimentar yo'l orqali:** Oziq-ovqat infeksiyalari oziq-ovqat yoki suv orqali yutilgan zararli mikroorganizmlar keltirib chiqaradigan infeksiyalardir. Ushbu infeksiyalar ifloslangan oziq-ovqat yoki ifloslangan suv orqali tarqalishi mumkin.

3. **Teri yo‘lari:** Teri yo‘llari infeksiyalari teri bilan aloqa qiladigan zararli mikroorganizmlar keltirib chiqaradigan infeksiyalardir. Ushbu infeksiyalar yaralar, kesishlar yoki boshqa yo‘llar orqali tarqalishi mumkin.

Ular virusologiya, immunologiya, molekulyar biologiya va sog‘liqni saqlash kabi keng doiradagi fanlarni o‘z ichiga oladi. Ko‘pincha burun burunlari, titroq, mushaklarning og‘rig‘i, qizil tomoq, bosh og‘rig‘i, yo‘tal, bezovtalik va kuch etishmasligi alomatlar. Tashxis qo‘yish uchun eng tipik va foydali bu yo‘tal, burun burun va isitma. Alomatlar odatda infeksiyadan bir-ikki kun o‘tgach rivojlanadi. Bolalarda gripp shuningdek ko‘ngil aynishi va qayt qilish, diareya va qorin og‘rig‘iga sabab bo‘lishi mumkin.

Kasallik semptomlari sifatida sovuqni odatda tashvishlanish uchun jiddiy sabab deb hisoblamaydi va yoqimsiz bo‘lsa ham, kamdan-kam hollarda muammolarga olib kelishi mumkin. Ammo yosh bolalarda bu mumkin bo‘lgan tahdiddir, chunki ular burun orqali nafas oladilar. Hayotlarining birinchi oylarida chaqaloqlar yaxshi rivojlangan nafas olish apparatlariga ega emaslar va uzoq vaqt davomida og‘zidan nafas ololmaydilar. Bolaning burni tiqilib qolsa, bu kislorod etishmovchiligiga, ko‘karishlar va hatto bo‘g‘ilishga olib kelishi mumkin. Virusli infeksiyalarning tabiatini va ularga qarshi kurashish bo‘yicha olib borilayotgan sa‘y-harakatlarni tushunish orqali o‘quvchilar o‘zlarini qanday himoya qilish va virusli epidemiyalarga qarshi jamoaviy kurashga hissa qo‘shish haqida qimmatli tushunchalarga ega bo‘lishlari mumkin.

Xulosa: Virusli infeksiyalar bo‘yicha olib borilgan tadqiqotlar sezilarli natijalar berdi. Olimlar turli xil virus shtammlarini aniqladilar, ularning genetik tarkibini tavsifladilar va mezbon hujayralarni yuqtirish mexanizmlarini deshifrlashdi. Bu bilimlar vaktsinalar, virusga qarshi dori-preparatlar va diagnostika usullarini takomillashtirishga olib keldi. Bundan tashqari, tadqiqot emlash kampaniyalari, gigiyena amaliyotlari, erta aniqlash va oldini olish strategiyalari kabi sog‘liqni saqlash choralarining muhimligini ta’kidladi. Virusli infeksiyalar global sog‘liq uchun jiddiy xavf tug‘dirishda davom etmoqda, ammo keng ko‘lamli tadqiqotlar orqali biz ularni tushunish va ularga qarshi kurashishda ajoyib yutuqlarga erishdik. Olimlar, tibbiyot xodimlari va sog‘liqni saqlash tashkilotlarining doimiy sa‘y-harakatlari virusli epidemiyalarning oldini olish va boshqarishda juda muhimdir. Xabardor bo‘lish, profilaktika choralariga rioya qilish va ilm-fan yutuqlarini qo‘llab-quvvatlash orqali biz birgalikda virusli infeksiyalar ta’sirini kamaytirishimiz hamda butun dunyo bo‘ylab odamlar va jamiyatlar farovonligini himoya qilishimiz mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Г.Н Худоярова, М. Хашимова, Д. Турсунова. [НАБЛЮДЕНИЕ СТАФИЛОКОККОВОЙ ФЛОРЫ КИШЕЧНИКА У МЛАДЕНЦЕВ. ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ](#) 30 (1), 126-128

2. ГН Худоярова, М Шаропова, Ш Метинава. [ПРОВЕДЕННЫЕ ИССЛЕДОВАНИЕ НА КАФЕДРЕ ХИРУРГИИ У БОЛЬНЫХ С ЭХИНОКОККОЗОМ ПЕЧЕНИ.](#) ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ 30 (1), 129-130
3. Xudoyarova G.N., & Musayev Muhammadjon. (2023). TURLI IQLIM SHAROITLARIDA YASHOVCHI INSONLAR ORGANIZMIGA BEDANA TUXUMINING TA'SIRINI O'RGANISH. ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ, 33(1), 3–6. Retrieved from
4. Вахидова А.М., Худоярова Г.Н., & Саъдуллаев Лазизбек. (2023). СРАВНИВАНИЕ ПРИМИНЕННЫХ АНТИБАКТЕРИАЛЬНЫХ ПРЕПАРАТОВ В РАЗНЫХ РЕГИОНАХ. ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ, 33(2), 27–29. Retrieved from
5. Худоярова Г.Н., Хандамов Санжар, Муродуллаев Дилшод, & Жабборова Хонзода. (2023). ОТРАВЛЕНИЯ ЛЕКАРСТВЕННЫМИ СРЕДСТВАМИ. Лучшие интеллектуальные исследования, 8(3), 88–90. Retrieved from
6. Khudoyarova Gavhar Nurmatatovna, Vakhidova Adolat Mamatkulovna. [THE VALUE OF THE BLOOD GROUP IN ECHINOCOCCOSIS.](#) Teikyo Medical Journal 1 (Volume 46, Issue 01), 7611-7616
7. АМ Вахидова. [МИКРОБИОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЕ ПРИ ДЕТСКОМ ГОРОДСКОМ БОЛЬНИЦЕ С ДИАГНОЗОМ КАНДИДОЗ.](#) Journal of new century innovations 24 (2), 21-29
8. ГН Худоярова, И Баротов, МА Мамадиярова. [ПИТАНИЯ СТУДЕНТОВ САМГМУ СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА МЕЖДУ МЕДИКО-ПЕДАГОГИЧЕСКОГО И МЕДИКО-ПРОФИЛАКТИЧЕСКОГО ФАКУЛЬТЕТА.](#) Journal of new century innovations 24 (2), 30-35
9. Худоярова Г. Н., Хасанова Дурдона, Ибрагимов Сохиб, & Асроржонова Зулфизар. (2023). ПИТАНИЯ СТУДЕНТОВ СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА МЕЖДУ ФАКУЛЬТЕТАМИ. Ta'lim Innovatsiyasi Va Integratsiyasi, 8(1), 59–64. Retrieved from